

Република Србија
Министарство пољопривреде и заштите животне средине

***СМЕРНИЦЕ
ЗА ПОДНОСИОЦЕ ПРЕДЛОГА ПРОЈЕКТА ПО ЈАВНОМ КОНКУРУСУ
ЗА ДОДЕЛУ СРЕДСТАВА ЗА ПОДРШКУ ПРОЈЕКТИМА ЗАШТИТЕ
ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ КОЈЕ РЕАЛИЗУЈУ УДРУЖЕЊА И ДРУГЕ
ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА
У 2016. ГОДИНИ***

Београд, мај 2016.

СМЕРНИЦЕ
ЗА ПОДНОСИОЦЕ ПРЕДЛОГА ПРОЈЕКТА ПО ЈАВНОМ КОНКУРУСУ ЗА
ДОДЕЛУ СРЕДСТАВА ЗА ПОДРШКУ ПРОЈЕКТИМА
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У 2016. ГОДИНИ

У складу са чл. 38. Закона о удружењима („Службени гласник РС”, број 51/09 и 99/11 – др. закони), чл. 46. Закона о задужбинама и фондацијама („Службени гласник РС”, број 88/10 и 99/11 – др. закон), чл. 5. Уредбе о средствима за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма од јавног интереса која реализују удружења („Службени гласник РС”, бр. 8/12, 94/13 и 93/15) и чл. 8. Закона о буџету Републике Србије за 2016. годину („Службени гласник РС”, број 103/15) раздео 23, функција 560 Програм 0404 Управљање заштитом животне средине, програмска активност ПА 0006 Подршка пројектима заштите животне средине; економска класификација 481 – дотације невладиним организацијама, Министарство пољопривреде и заштите животне средине расписује Јавни конкурс за доделу средстава за подршку пројектима заштите животне средине које реализују удружења и друге организације цивилног друштва у 2016. години.

Као саставни део Јавног конкурса објављују се Смернице за подносиоце предлога пројеката које су дате кроз четири поглавља:

1. Смернице које се односе на захтеве конкурса и информације о пројектима који се суфинансирају, условима учешћа на јавном конкурс, процедури спровођења конкурса, одабиру пројеката и начину доделе средстава;
2. Смернице за израду предлога пројекта;
3. Смернице за израду финансијског плана (буџета) пројекта;
4. Смернице које се односе на управљање пројектом и информације које су од значаја будућим корисницима средстава (обавезе које настају након одабира пројеката и потписивања уговора; правила и процедуре финансијског управљања пројектом).

1.

СМЕРНИЦЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ЗАХТЕВЕ ЈАВНОГ КОНКУРСА И
ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРОЈЕКТИМА КОЈИ СЕ СУФИНАНСИРАЈУ, УСЛОВИМА
УЧЕШЋА, ПРОЦЕДУРИ СПРОВОЂЕЊА ЈАВНОГ КОНКУРСА И НАЧИНУ
ДОДЕЛЕ СРЕДСТАВА ЗА ИЗАБРАНЕ ПРОЈЕКТЕ
(конкурс и конкурсна процедура)

Предмет Конкурса је додела финансијских средстава за подршку пројектима заштите животне средине које реализују удружења и друге организације цивилног друштва, а који су од јавног интереса.

Под пројектом од јавног интереса сматрају се пројекти у којима се искључиво и непосредно следе јавне потребе и који су усмерени на остваривање општекорисног циља за локалну или ширу заједницу.

Област јавног конкурса – заштита животне средине у оквиру ближе дефинисаних тематских области.

Општи циљ јавног конкурса: унапређење заштите животне средине кроз јачање свести јавности о значају заштите животне средине.

Приоритетне тематске области су: заштита природних вредности; заштита земљишта; заштита вода; управљање отпадом, прилагођавање и ублажавање климатских промена; спровођење Архуске конвенције; промоција зелене економије.

Изабрану тематску област могуће је реализовати кроз:

- Активности усмерене на популаризацију и јачање свести о заштити животне средине, односно изабране тематске области (информисање, промотивне активности, издаваштво, фестивали, кампање, еколошке изложбе; обележавање међународних важних датума – еколошких празника и др.);
- Активности усмерене на неформалне видове образовања (еколошке школе, семинари, радионице, округли столови, скупови и сл.);
- Практично решавање одабраног проблема у оквиру изабране тематске области;
- Активности усмерене на промоцију родне равносправности и јачање улоге рањивих друштвених група;
- Активности усмерене на допринос организација цивилног друштва активностима које се односе на процес преговора о приступању Републике Србије Европској унији, везано за поглавље 27 – животна средина – кроз прелог тема и активности организација цивилног друштва и секторских радних група за Преговарачко поглавље 27 (тематски састанци и предлог конкретних активности).

Предложени пројекти, усаглашени са општим циљем конкурса, треба да за резултат имају унапређену свест у тематској области у којој се пројекат предлаже и/или остварене конкретне и мерљиве резултате.

Општи подаци

Опредељена средства – Укупан износ опредељених средстава за подршку пројектима заштите животне средине које реализују удружења и друге организације цивилног друштва у 2016. години износи 20.000.000,00 (двадесетмилиона) динара.

Изабрани пројекти биће суфинансирани највише до 900.000,00 (деветстохиљада) динара по пројекту.

Пројектном пријавом може се потраживати највише до 80% укупно потребних средстава.

Суфинансирање пројекта из других извора може бити из сопствених прихода, буџета територијалне аутономије или локалне самоуправе, иностраних фондова, поклона или донација. Средства „in kind“ могу да обухватају материјале и потрошна средства, рад, комуникацију, итд.

Удружења чији пројекти буду изабрани за суфинансирање биће у обавези да доставе број посебног наменског рачуна који је отворен код Управе за трезор (у складу са обавезом дефинисаном у Правилнику о измени Правилника о начину утврђивања и евидентирања корисника јавних средстава и о условима и начину за отварање и укидање подрачуна код Управе за трезор „Службени гласник РС”, бр. 113/13, 8/14 и 24/16).

Трошкове који се потражују од Министарства и трошкове који се обезбеђују из других извора треба јасно РАЗДВОЈИТИ, тако да се средствима планираним од стране Министарства могу реализовати све радње, па тиме и сви трошкови оних активности за које се потражују средства. Пријаве које садрже преклапања (где се за исту активност у оквиру пројекта део средстава тражи од Министарства, а део из неког другог извора) неће бити вредноване.

Одобрена средства се могу користити искључиво за реализацију одобреног пројекта и у складу са закљученим уговором.

Општи услови за учешће на Конкурсу

Право учешћа на Конкурсу имају удружења, задужбине (које су основане ради остваривања општекорисног циља) и фондације, уписане у Регистар Агенције за привредне регистре:

- који делују на територији Републике Србије;
- чији се циљеви, према статутарним одредбама, остварују у области заштите животне средине;
- имају потребне капацитете за спровођење предложеног пројекта (људске ресурсе и приступ опреми, и др.).

Остали услови:

По наведеном Конкурсу могу се предложити пројекти:

- који се реализују на подручју Републике Србије;
- који су краткорочни и који се могу реализовати у периоду од 1. септембра до 30. новембра 2016. године;
- који се односе на једну тематску област;
- једна организација, као носилац, може предложити само један пројекат.

Носиоци пројекта могу да реализују пројекат индивидуално или у сарадњи са партнерима (локална самоуправа, привредни сектор, академска заједница, наставници и учитељи, друге ОЦД, медији и др). У случају да пројекат реализује више организација цивилног друштва, нужно је да је једна водећа и да се јавља у улози подносиоца пријаве, односно носиоца пројекта и потписника уговора и уговорних обавеза (партнерске организације могу пружити подршку или стручна знања носиоцу пројекта, без могућности да користе средства по предметном конкурсу).

Документација која се подноси приликом конкурсисања

Обавезна конкурсна документација

(доставити на приложеним обрасцима који се објављују као саставни део конкурса):

1. Пратеће писмо у коме је јасно и таксативно наведено шта се доставља (образац бр.1);
2. Општи подаци о подносиоцу Пријаве (образац бр. 2);
3. Општи подаци о предлогу пројекта за који се тражи суфинансирање (образац бр. 3);
4. Биографије руководиоца и лица која реализују пројекат (образац бр. 4);
5. Детаљан опис пројекта (написан у слободној форми, а према информацијама датим у Смерницама) - (навести као прилог бр. 5);
6. Електронска верзија обавезне конкурсне документације - (навести као прилог бр.6).

Додатна конкурсна документација:

Поред горе наведене обавезне конкурсне документације пожељно је да подносилац пријаве достави и друга документа релевантна за реализацију пројекта (писма препоруке, обезбеђене сагласности и др).

Начин достављања документације и крајњи рок за предају пријава

Текст јавног конкурса и пратећа документација која је саставни део јавног конкурса могу се преузети на интернет страници Министарства (www.eko.minpolj.gov.rs) и (www.mpzss.gov.rs) и порталу е-Управа (www.euprava.gov.rs).

Обавезна конкурсна документација (потписана од стране овлашћеног лица и оверена печатом организације), као и додатна конкурсна документација (уколико се прилаже) доставља се у једном примерку (као организована целина - повезана у фасцикли или сл.) у **затвореној коверти поштом** на адресу:

Министарство пољопривреде и заштите животне средине

ул. Омладинских бригада 1

11070 Нови Београд

са знаком: **За КОНКУРС – НВО 2016.**

ТЕМАТСКА ОБЛАСТ _____

**(обавезно назначити једну тематску област на коју се пројекат приоритетно односи)
(НЕ ОТВАРАТИ)**

или лично (у затвореној коверти) на наведену адресу, у писарници републичких органа.
На полеђини коверте обавезно написати пуно име и адресу подносиоца пријаве.

Конкурсна документација се подноси у року од 15 дана од дана објављивања Конкурса на интернет страници Министарства (www.eko.minpolj.gov.rs) и (www.mpzss.gov.rs) и порталу е-Управа (www.euprava.gov.rs).

Поступак спровођења јавног конкурса

Јавни конкурс се објављује на интернет страници Министарства (www.eko.minpolj.gov.rs) и (www.mpzss.gov.rs) и порталу е-Управа (www.euprava.gov.rs).

Конкурсну процедуру спроводи Конкурсна комисија за спровођење поступка за доделу средстава за подршку пројектима заштите животне средине које спровode удружења и друге организације цивилног друштва у 2016. години, коју образује министар.

Критеријуми за избор пројеката:

Избор пројеката вршиће се на основу следећих критеријума:

- **Референце пројекта:** начин реализације пројектних активности у оквиру одабране тематске области; дужина трајања пројекта; број лица која реализују пројекат; очекивани резултати пројекта;
- **Циљеви који се постижу:** могућност имплементације пројекта; степен унапређења стања у области у којој се пројекат спроводи; обим задовољавања јавног интереса - величина циљне групе обухваћена пројектом; могућност развијања пројекта и

његова одрживост; промоција родне равноправности и јачање улоге рањивих друштвених група;

- **Суфинансирање пројекта из других извора** (сопствених прихода, буџета територијалне аутономије или локалне самоуправе, иностраних фондова, поклона или донација) и висина потраживаних средстава, односно проценат суфинансирања из других извора;
- **Оправданост буџета пројекта:** оправданост структуре (врсте) и висине трошкова;
- **Законитост и ефикасност раније коришћених средстава;**
- **Капацитет организације и квалификације пројектног тима;**
- **Претходно искуство** организације у спровођењу пројеката из тематске области на коју се односи предлог пројекта;

Ближа мерила за вредновање и рангирање пријављених пројеката:

Критеријуми за одабир пројеката	Максималан број бодова
Референце пројекта	30
Циљеви који се постижу	32
Суфинансирање пројекта из других извора	7
Оправданост предлога буџета пројекта	8
Законитост и ефикасност раније коришћених средстава	3
Капацитет организације и квалификације пројектног тима	14
Претходно искуство организације у спровођењу пројеката из тематске области на коју се односи предлог пројекта	6
Укупан максимални број бодова	100

Начин вредновања и рангирања по утврђеним критеријумима и мерилима:

Критеријуми за избор пројеката	Подкритеријуми за одабир пројеката са максималним бројем бодова	Опис подкритеријума за одабир пројеката	Максималан број бодова	Остварен број бодова
Референце пројекта: МББ 30	Начин реализације пројектних активности у оквиру одабране тематске области МББ 19	Популаризација, подстицање и јачање свести о значају заштите животне средине МББ 5	0-5	
		Неформални видови образовања МББ 4	0-4	
		Практично решавање одабраног проблема МББ 10	0-10	
		Дужина трајања пројекта у односу на предложене	0-2	

	пројектне активности МББ 2			
	Број лица која реализују пројекат МББ 2		0-2	
	Очекивани резултати пројекта МББ 7		0-7	
Циљеви који се постижу: МББ 32	Мogućност имплементације пројекта МББ 8		0-8	
	Степен унапређења стања у тематској области у којој се програм спроводи МББ 10		0-10	
	Обим задовољавања јавног интереса - величина циљне групе обухваћена пројектом МББ 4		0-4	
	Промоција родне равносправности и јачање улоге рањивих друштвених група МББ 3		0-3	
	Мogućност развијања пројекта и његова одрживост МББ 7		0-7	
	Суфинансирање пројекта из других извора: МББ 7	Висина потраживаних средста МББ 5	Потражује се до 80% средстава	2
Потражује се до 60% средстава			3	
Потражује се до 40% средстава			4	
Потражује се до 20% средстава			5	
Извори суфинансирања: МББ 2		Сопствени приходи, поклони, донације	1	
		Буџет територијалне аутономије или локалне самоуправе	1	
		Иностранни фондови	2	
Оправданост			0-8	

структуре и висине трошкова буџета МББ 8				
Законитост и ефикасност раније коришћених средстава МББ 3	Да ли су раније коришћена средства буџета Републике Србије (из раздела министарства надлежног за заштиту животне средине)	Да - оправдана	3	
		Не (нису коришћена средства)	2	
Капацитет организације и квалификације пројектног тима МББ 14	Технички ресурси (простор, техничка опремљеност) МББ 4		0-4	
	Квалификације и компетенције пројектног тима МББ 10		0-10	
Претходно искуство организације у тематској области на коју се односи предлог пројекта МББ 6	Имају више од 5 пројекта из области на коју се односи предлог пројекта		6	
	Имају до 5 пројекта из области на коју се односи предлог пројекта		3	
Σ 100				

МББ - Максималан број бодова

Максималан број бодова на основу ове ранг листе је 100, а минимални број бодова је 50 да би подносилац пријаве био корисник средстава.

У случају истог броја бодова, предност ће бити дата пројектима који остваре већи број бодова на критеријуму следећим редоследом: циљеви који се постижу; одн. референце пројекта; капацитет организације и квалификације пројектног тима; оправданост буџета предлога пројекта; суфинансирање пројекта из других извора; претходно искуство организације у спровођењу пројекта из тематске области на коју се односи предлог пројекта; законитост и ефикасност раније коришћених средстава.

Ради потпунијег сагледавања квалитета предлога пројекта Комисија може тражити појашњења предлога пројекта и/или обавити интервју са подносиоцем пројекта. Комисија може подносиоцу пријаве предложити корекције предлога пројекта у делу који се односи на средства потребна за реализацију пројекта за оне пројекте који остваре најмање 50% од укупног броја бодова.

Министарство задржава право да приликом разматрања пројеката не прихвати пројекте организација које су у претходним годинама добили финансијску подршку, а нису испунили уговорне обавезе или та сарадња није била на задовољавајућем нивоу.

Министарство задржава право да по предметном конкурсy не додели укупно одређена средства, уколико квалитет предложених пројеката није задовољавајући, односно нису испуњени захтевани услови.

Рокови за подношење пријава на Јавни конкурс и одлучивања о додели средстава

Рок за подношење пријава и предлога пројеката је 15 дана од дана објављивања конкурса на интернет страници Министарства и порталу е- Управа.

Учесници конкурса имају право увида у поднете пријаве и приложену документацију по утврђивању предлога Листе вредновања и рангирања пријављених пројеката, у року од три дана од дана објављивања листе.

Конкурсна комисија утврђује предлог Листе вредновања и рангирања пријављених пројеката, у року који не може бити дужи од 60 дана од дана истека рока за подношење пријава и исту објављује на интернет страници Министарства и порталу е- Управа.

На предлог Листе вредновања и рангирања пријављених пројеката учесници конкурса имају право приговора, у року од пет дана од дана њеног објављивања.

Одлуку о приговору доноси Конкурсна комисија у року од 15 дана од дана пријема приговора.

Одлука о избору пројеката доноси се у року од 30 дана од дана утврђивања предлога Листе и објављује на интернет страници Министарства и порталу е-Управа.

Начин доделе средстава

Након доношења, односно објављивања одлуке о избору пројекта са носиоцем пројекта се закључује уговор којим се прецизно одређују права, обавезе и одговорности уговорних страна, а нарочито: утврђен предмет пројекта, рок у коме се пројекат реализује, конкретне обавезе уговорних страна, износ средстава и начин обезбеђења и преноса средстава, инструменте обезбеђења за случај ненаменског трошења средстава обезбеђених за реализацију пројекта, односно за случај неизвршења уговорне обавезе – предмета пројекта, начин извештавања и потребну документацију која се доставља у циљу правдања утрошка одобрених средстава, као и друга питања која су од значаја за реализацију пројекта.

У случају да се носилац пројекта не одазове закључењу уговора у року од 7 дана, сматраће се да је одустао од одобреног пројекта.

Реализација пројектних активности које подразумевају коришћење финансијских средстава одобрених од стране Министарства не може почети пре потписивања уговора.

Средства која се одобре за реализацију пројекта јесу наменска средства и могу да се користе искључиво за реализацију конкретног пројекта и у складу са уговором који се закључује између Министарства и невладине организације - носиоца пројекта.

Уговором се могу утврдити и посебна ограничења (лимити) за одобрене буџетске ставке.

Остале напомене:

Неће се разматрати/вредновати:

- непотпуне пријаве;
- неблаговремене пријаве;
- пријаве поднете супротно одредбама датим у општим и осталим условима, као и пријаве послате факсом, електронском поштом и др.;
- пријаве које садрже друге недостатке због којих није могуће утврдити стварну садржину пријаве или је није могуће вредновати према задатим критеријумима.

Пријаве и приложена документација остају у архиви и не враћају се.

2.

СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПРЕДЛОГА ПРОЈЕКТА

Уводне напомене:

О садржају пројекта

У циљу добијања јасних и потпуних података о предложеном пројекту, потребно је доставити податке, који подразумевају:

1. Податке о самом пројекту – области и проблему којим се бави;
2. Податке о особама/тиму задуженим за реализацију пројекта и спровођење пројектних активности;
3. Податке о капацитету организације да реализује пројекат (величини организације, изворима финансирања);
4. Податке о потребним финансијским средствима.

Опис пројекта треба да садржи:

- опис проблема који је предмет пројекта;
- сврха пројекта (начин на који се доприноси решавању постављеног проблема)
- дефинисан и јасно постављен циљ који се жели постићи;
- циљна/е група/е, којој је пројекат намењен – корисници;
- начин реализације циља - врсту активности наведене хронолошким редом дешавања и описом сваке појединачне активности, начином спровођења и дужином трајања активности;
- резултати који се постижу, мерљиви резултати пројекта;
- податке да ли је пројекат одржив,
- временски оквир пројекта - време потребно за реализацију пројекта (изражено у броју месеци, са предлогом датума почетка и датума завршетка пројекта);
- локација на којој се одвијају пројектне активности,
- подаци о особама ангажованим у пројекту;
- приказ укупних трошкова пројекта (буџет пројекта) и др.

Неопходно је да детаљан опис пројекта дâ одговоре на горе наведена питања на јасан, лако читљив и разумљив начин, да дâ податке о лицима која ће реализовати пројекат, о партнерима, добијеним сагласностима и сл.

Опис проблема

Описати тренутно стање и последице тог стања које се жели променити. Јасно приказан опис проблема доводи и до јасног представљања сврхе пројекта и циља који се жели постићи.

Циљ пројекта

Циљ пројекта треба да буде:

- Јасно дефинисан (јасно описано шта се постиже реализацијом пројекта);
- Мерљив (мора постојати начин да се сазна да ли је циљ постигнут);
- Доступан (остварљив – с обзиром на расположива средства, људске ресурсе, време и енергију);
- Релевантан (јасно повезан са целокупном сврхом пројекта);
- Временски ограничен (одређивање времена потребног за постизање задатог циља).

Циљна група

Потребно је навести коме је пројекат намењен (у зависности од постављеног циља, то могу нпр. бити ученици нижих разреда основне школе, или шира стручна јавност, или грађани одређеног града, насеља, итд). Један пројекат може бити усмерен на једну или више циљних група.

Поред дефинисања структуре циљне групе, пожељно је дефинисати и њену величину када је то могуће (бројност – нпр.: 20 ученика 1-4. разреда основне школе)

Начин реализације циља – врста активности

До остварења постављеног циља долази се реализацијом одређених активности. Те активности најчешће су груписане, а у оквиру сваке од група постоји више активности (нпр. група активности – видљивост пројекта, врсте активности могу бити: медијско праћење пројекта – гостовање на радио и ТВ станицама, објављивање чланака у новинама или часописима, израда визуелних обележја пројекта – плаката, бецева, итд. На сличан начин могу се објаснити активности за остале садржаје). Све активности треба да буду јасно описане и да воде ка остварењу постављеног циља.

Резултати пројекта

Резултати пројекта воде одговору на питање да ли је постигнут циљ пројекта. Да би се одговорило на то питање резултати морају бити мерљиви (нпр: одржано 20 радионица; организована 2 семинара, одштампано 200 плаката, итд.).

Праћење и процена постигнућа (мониторинг и евалуација)

Навести начин на који ћете вршити праћење пројекта, које треба да доведе и до одговора о постигнућима пројекта (нпр. за активност: организација трибине - број присутних, број дискусија, закључци, и сл. – све то говори о томе да ли је и у којој мери постигнут постављен циљ).

Одрживост

Потребно је навести да ли је пројекат одржив, тј. да ли ће након истека уговора и утрошка одобрених финансијских средстава бити могуће наставити пројекат.

Временски оквир пројекта

Време потребно за реализацију пројекта (изражено у броју месеци, са предлогом датума почетка и датума завршетка пројекта).

Локација на којој се одвијају пројектне активности

Навести место (општину) и локације на којима ће се реализовати пројектне активности. Некада је пројектом обухваћено више општина, па то треба и навести.

Подаци о особама ангажованим у пројекту

Навести имена и презимена особа које ће учествовати на пројекту, њихове функције у пројектном тиму, а њихове квалификације доставити у биографији. Овде је потребно навести формално образовање, неформално образовање и релевантно искуство у другим пројектима или на пословима који су повезани са њиховим функцијама у тиму.

Приказ укупних трошкова пројекта (буџет пројекта)

Буџет пројекта исказује се у динарима.

Представити укупно потребна средства за реализацију пројекта, као и износ средстава који се потражује од Министарства.

Средства „in kind“ могу да обухватају материјале и потрошна средства, рад, комуникацију, итд., при чему је потребно извршити њихову процену.

Обезбеђен нефинансијски допринос треба такође приказати.

Писана подршка пројекту, као и учешће више финансијера пројекта указује на озбиљност у осмишљавању пројекта и даје на значају, будући да су исти препознале и подржале и друге институције.

3.

СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА (БУЏЕТА) ПРОЈЕКТА

Уводне напомене

Финансијски план (буџет пројекта) представља новчано изражавање активности потребних за реализацију пројекта. Финансијски план пројекта чине само трошкови неопходни за реализацију пројекта. Трошкови исказани у Финансијском плану треба да се заснивају на стварним ценама и стандардним тарифама, што значи да у току израде предлога пројекта, односно, у фази састављања буџета пројекта треба прикупити одговарајуће информације (или/и понуде). За трошкове које није могуће прецизно утврдити („in kind“), потребно је дати процену и у писаном (наративном) опису буџета објаснити на који начин су ти трошкови процењени.

Све трошкове треба обрачунати у бруто износу и исказати у динарима.

Неприхватљиви трошкови су:

- трошкови активности на припреми предлога пројекта,
- трошкови настали пре потписивања уговора,
- заостали дугови и камате,
- трошкови изградње и/или адаптације објекта,

- трошкови набавке рачунарске опреме,
- ставке које се већ финансирају из других јавних извора (Републике, Аутономне покрајине, јединица локалне самоуправе или других имаоца јавних овлашћења);
- трошкови које се односе на научно-истраживачке активности;
- исплата хонорара лицима која су запослена у Министарству пољопривреде и заштите животне средине, посебним организацијама и органима у саставу Министарства;
- трошкови угоститељских услуга ван организованих догађаја;
- трошкови амортизације возила.

Прихватљиви трошкови су: трошкови неопходни за реализацију пројекта, настали током реализације пројекта, који су проверљиви и подржани валидном финансијском документацијом:

Трошкови људких ресурса - обухватају лична примања (плате, хонораре, дневнице) ангажованих на спровођењу пројекта (руководилац или координатор пројекта, предавачи, радионичари, и др.) и не могу износи више од 40% средстава која се потражују од Министарства (осим ако природа пројекта то не чини апсолутно неопходним и у случају да је захтев добро образложен у предлогу пројекта, а у зависности од обима и врсте активности).

У табеларни буџет пројекта уносе се искључиво **брutto** јединичне вредности и обрачунавају укупни **брutto** износи.

Трошкови пројектних активности - обухватају трошкове: који су неопходни за реализацију пројекта - трошкови набавке услуга и добара који одговарају тржишним ценама и који су неопходни за реализацију пројекта.

Административни/пратећи трошкови - комуникације (телефон, факс, интернет), канцеларијски материјал, банкарске провизије и др.), пропорцијално захтевима пројекта.

Писани (наративни) опис буџета пројекта

Писаним (наративним) описом буџета пројекта детаљно се описује, образлаже и приказује структура трошкова за сваку буџетску ставку и подставку посебно. На тај начин се много јасније и прецизније приказују планирани трошкови пројекта, сачињени на основу елемената (јединица) за обрачун сваког појединачног трошка у зависности од његове природе - комад, литар, км, сат, дан, месец, радионица итд.

4.

СМЕРНИЦЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА УПРАВЉАЊЕ ПРОЈЕКТОМ И ИНФОРМАЦИЈЕ ОД ЗНАЧАЈА БУДУЋИМ КОРИСНИЦИМА СРЕДСТАВА

(обавезе које настају након избора пројекта и потписивања уговора; правила и процедуре финансијског управљања пројектом)

Буџет пројекта и модификација буџета пројекта

Висина средстава предвиђена уговором није подложна накнадним променама.

Уколико се у току реализације пројекта укаже потреба за **корекцијом висине** неке буџетске ставке, могуће је извршити модификацију буџета.

Модификације буџета пројекта могу бити реализоване на два начина, зависно од вредности трошкова пројекта које је потребно изменити:

1. За одобрене буџетске ставке дозвољена је модификација до 10% (преусмеравање средстава са једне на другу ставку) и за такве модификације није потребна сагласност Министарства, али је потребно информацију о измени доставити и приказати у извештајима.
2. У случају потребе за преусмеравањем одобрених буџетских ставки у износу већем од 10% (по појединачној ставци) или у случају потребе за увођењем нове буџетске ставке неопходно је благовремено (најамње недељу дана унапред) поднети писани Захтев за модификацију буџета у коме ће се образложити разлози. Одобрене модификације треба приказати у извештајима.

Број захтева за модификацију буџета је ограничен на највише 2 (два) захтева.

Правила о избегавању ненаменских исплата

Ненаменске исплате, односно **исплате за трошкове које нису предвиђене буџетом** нису дозвољене. Ненаменско коришћење средстава представља кршење уговора и основ је за раскид уговора и повраћај средстава.

Ненаменским исплатама се сматрају исплате које су извршене за набавке и услуге које нису планиране, односно одобрене предвиђеним буџетом пројекта, као и самоиницијативно извршена модификација буџетских ставки (већих од 10% по појединачној ставци) за које, уколико је уочена потреба, претходно није тражено одобрење од стране Министарства.

Видљивост пројекта

У циљу видљивости пројекта, представљања активности и резултата пројекта, носилац пројекта у обавези је да:

- информисање јавност, а посебно циљну групу/е - користећи нека од средстава информисања и комуникација (интернет, ТВ, радио, новине, штампани информативно-промотивни материјал);
- на својој интернет презентацији објави: информације о одобреном пројекту и донаторима, као и најаве пројектних активности;
- приликом обраћања јавности наведе да је реализацију пројекта суфинансирало Министарство, а у штампаном и другим материјалима видно истакне обележје Министарства;
- води календар догађаја и активности, који доставља и Министарству, као и прес клипинг који садржи све чланке, емисије, прилоге и сл. које су медији објавили о пројекту;

Посете на терену од стране Министарства

У циљу ефикасније евиденције постигнутих резултата на терену, као и додатне подршке пројектним тимовима да што успешније реализују планиране активности, представници

Министарства ће посећивати пројектне активности у складу са расположивим временским оквиром и динамиком реализације пројеката.

Контрола реализације и подношење извештаја Министарству

Министарство прати реализацију пројекта и врши контролу његове реализације.

Носилац пројекта је дужан да Министарству у сваком моменту, омогући контролу реализације пројекта и увид у сву потребну документацију.

Ако се приликом контроле утврди ненаменско трошење средстава Министарство је дужно да раскине уговор и затражи повраћај пренетих средстава, односно да активира инструмент обезбеђења, а невладина организација – корисник средстава је дужна да средства врати са законском каматом.

Извештавање

Удружење је дужно да Министарству подноси извештај о реализацији пројекта.

Нужно је да извештај садржи: податке о реализацији пројекта, спроведеним активностима и утрошеним средствима, као и пратећи материјал којим се материјално доказују реализоване активности и употпуњује Наративни и Финансијски извештај.

Уговором се ближе дефинише начин, динамика и садржина извештавања.